

Új, érvényes szabványok

Új, érvényes nemzeti szabványok

A Magyar Szabványügyi Testület által, a Szabványügyi Közlöny 2000/9. – 11. számaiban közzétett és szakterületünket érintő érvényes szabványok a következők:

17 Metrológia és mérés technika

- MSZ ISO 5725-1–5:2000; Mérési módszerek és eredmények pontossága (valódiság és precizitás). 1. rész: Általános elvek és meghatározások. 2. rész: Alapmódszer egy mértékadó mérési módszer megismételhetőségének és reprodukálhatóságának meghatározására. 3. rész: Egy mértékadó mérési módszer precizitásának közbenső feltételei. 4. rész: Alapmódszerek egy mértékadó mérési módszer valódiságának meghatározására. 5. rész: Alternatív módszerek egy mértékadó mérési módszer precizitásának meghatározására.

19 Vizsgálatok

- MSZ ENV 583-6:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. Ultrahangos vizsgálat. 6. rész: Futásidő-szoródásos eljárás, a hibák kimutatásának és méretmeghatározásának módszere.
- MSZ EN 1779:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. Tömörségvizsgálat. Az eljárás és a módszer kiválasztásának feltételei.
- MSZ EN 12543-1–5:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. A roncsolásmentes vizsgálatokhoz alkalmazott ipari röntgensövények fókuszfoltjának jellemzői. 1. rész: Páztázó eljárás. 2. rész: Furatkamerás radiográfiai módszer. 3. rész: Réskamerás radiográfiai módszer. 4. rész: Élmódszer. 5. rész: Kis és mikrofókuszú röntgensövények tényleges fókuszfoltméretének mérése.
- MSZ EN 12544-1–3:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. A röntgensövény feszültségének mérése és értékelése. 1. rész: Feszültségelosztó eljárás. 2. rész: A változatlanág ellenőrzése vastagszűrő-módszerrel. 3. rész: Spektrometriás módszer.
- MSZ EN 12668-1 és -3:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. Az ultrahangos vizsgálatberendezés ellenőrzése és jellemzése. 1. rész: Eszközök. 3. rész: Vizsgálóberendezés.
- MSZ EN 12679:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. Az ipari radiográfiai sugárforrások méretének meghatározása. Radiográfiai módszer.
- MSZ EN 13068-1–2:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. Radioszkópiai ellenőrzés. 1. rész: A képminőségi jellemzők mennyiségi mérése. 2. rész: A képminőségi eszközök tartós idejű állandóságának ellenőrzése.
- MSZ EN 3452-2:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. Folyadékbehatolásos vizsgálat. 2. rész: A behatoló anyag vizsgálata.
- MSZ CR 12459:2000; Roncsolásmentes vizsgálat. A roncsolásmentes anyagvizsgálatot végzők minősítése és a minősítés tanúsítása.

23 Általános rendeltetésű hidraulikus és pneumatikus rendszerek és egységeik

- MSZ EN 10246-2–6 és -8–18:2000; Acélsövény roncsolásmentes vizsgálata. 2. rész: Ausztenites és ausztenites-ferrites, varrat nélküli és hegesztett (kivéve a fedett ívű hegesztésű) acélsövény automatikus örvényáramos vizsgálata a folyadéknyomásos tömörség ellenőrzésére. 3. rész: Varrat nélküli és hegesztett (kivéve a fedett ívű hegesztésű) acélsövény automatikus örvényáramos vizsgálata az anyaghiányok kimutatására. – Varrat nélküli, ferromágneses acélsövény teljes felületre kiterjedő, automatikus, mágneses átalakító/szórt fluxusos vizsgálata a keresztirányú (4. rész), ill. a hosszirányú (5. rész) anyaghiányok kimutatására. 6. rész: Varrat nélküli acélsövény teljes felületre kiterjedő, automatikus ultrahangos vizsgálata a keresztirányú anyaghiányok kimutatására. 8. rész: Acélsövény ellenállás és indukciós eljárással hegesztett varratának automatikus ultrahangos vizsgálata a hosszirányú anyaghiányok kimutatására. 9. rész: Acélsövény fedett ívű eljárással hegesztett varratának automatizált ultrahangos vizsgálata a kereszt- és a hosszirányú anyaghiányok kimutatására. 10. rész: Acélsövény automatikus ívhegesztéssel készített varratának radiográfiai vizsgálata az anyaghiányok kimutatására. 11. rész: Varrat nélküli és hegesztett acélsövény folyadékbehatolásos vizsgálata a felületi anyaghiányok kimutatására. – Varrat nélküli és hegesztett, ferromágneses acélsövény mágnesporos vizsgálata a felületi anyaghiányokra (12. rész), ill. a csövégeken rétegessegre (18. rész). – Varrat nélküli és hegesztett (kivéve a fedett ívű hegesztéseket) acélsövény teljes felületre kiterjedő, automatikus ultrahangos falvastagságmérése (13. rész), ill. automatikus ultrahangos vizsgálata rétegessegre (14. rész). 15. rész: A hegesztett acélsövény gyártásához használt szalagok és lemezek automatikus ultrahangos vizsgálata rétegessegre. – Hegesztett acélsövény automatikus ultrahangos vizsgálata rétegessegre a varrat környezetében (16. rész), ill. a csövégeken (17. rész).

- MSZ EN 10256:2000; Acélsövény roncsolásmentes vizsgálata. Az 1. és a 2. szintű roncsolásmentes vizsgálatok minősítése és illetékessége.
- MSZ EN 1711:2000; Hegesztett kötések roncsolásmentes vizsgálata. Örvényáramos vizsgálat komplex síkelemzéssel.

25 Gyártástechnika

- MSZ EN 12814-2, -3, -5 és -6:2000; Hőre lágyuló műanyag félkész termékek hegesztett kötéseinek vizsgálata. 2. rész: Szakítóvizsgálat. 3. rész: Szakító kúszóvizsgálat. 5. rész: Makroszkopikus ellenőrzés. 6. rész: Alacsony hőmérsékletű szakítóvizsgálat.
- MSZ CR 12361:2000; Fémek hegesztett kötéseinek roncsolásos vizsgálata. Marószerek a makroszkopos és a mikroszkopos vizsgálatokhoz.

53 Anyagmozgató berendezések

- MSZ EN 1637:2000; Könnyű szállítóhevederek. A szakítószilárdság meghatározásának vizsgálati módszere.
- MSZ EN 1722:2000; Könnyű szállítóhevederek. A rugalmassági tényező meghatározásának vizsgálati módszere feszültségmentesített állapotban.
- MSZ EN ISO 505:2000; Szállítószalag. A textil szállítószalagok szakadásterjedéssel szembeni ellenálló képességének meghatározási módszere.

59 Textil- és bőripar

- MSZ EN ISO 13937-1–4:2000; Textiliák. A kelmék tépési tulajdonságai. 1. rész: A tépőerő meghatározása ballisztikus ingás módszerrel (Elmendorf). A nadrág alakú (2. rész), illetve a szárny alakú (3. rész) próbadarabok tépőerejének meghatározása (egyszerű tépési módszer). 4. rész: A nyelvi alakú próbadarabok tépőerejének meghatározása (kettős tépésvizsgálat).
- MSZ EN ISO 13431:2000; Geotextiliák és rokon termékek. A húzó-kúszási és a szakítási viselkedés meghatározása.

77 Kohászat

- MSZ EN 10228-2 és -4:2000; Kovácsolt acéltermékek roncsolásmentes vizsgálata. 2. rész: Folyadékbehatolásos vizsgálat. 4. rész: Ausztenites és ausztenites-ferrites, korrózióálló acéltermékek ultrahangos vizsgálata.
- MSZ EN ISO 2740:2000; Porkohászati gyártmányok a keményfémek kivételével. Szakító-próbatetek.
- MSZ EN ISO 3325:2000; Porkohászati gyártmányok a keményfémek kivételével. A keresztirányú törőszilárdság meghatározása.
- MSZ EN 12893:2000; Réz és rézötvözetek. A spirális nyúlás meghatározása.

79 Faipar

- MSZ EN 789:2000; Faszervezetek. Vizsgálati módszerek. A fa alapanyagú lemezek mechanikai tulajdonságainak meghatározása.
- MSZ EN 1128:2000; Cementkötésű forgácslapok. Kemény tárggyal szembeni ütészállóság meghatározása.
- MSZ EN 1533:2000; Parketta és más padlóburkolatok. A hajlítózilárd-ság meghatározása. Vizsgálati módszerek.
- MSZ EN 1534:2000; Parketta és más padlóburkolatok. A benyomódás-állóság meghatározása (Brinell). Vizsgálati módszer.

83 Gumi- és műanyagipar

- MSZ EN ISO 178:2000; Műanyagok. A hajlítási jellemzők meghatározása.
- MSZ EN ISO 180:2000; Műanyagok. Az Izod-féle ütő-hajlító szilárdság meghatározása.

87 Festék- és színezékipar

- MSZ EN ISO 12944-6:2000; Festékek és lakkok. Acélszerkezet korrózióvédelme festékbevonat-rendszerekkel. 6. rész: Laboratóriumi vizsgálati módszerek a korrózióvédő képesség értékelésére.

Új, érvényes európai szabványok

Az 2000. január 1-je és április 30-a között megjelent és szakterületünket érintő szabványok jegyzéke. (Tájékoztató címfordítás.)

- EN 1330-4 és -9:2000; Roncsolásmentes vizsgálatok. Fogalom-meghatározások. 4. rész: Az ultrahangos vizsgálatok szakkifejezései. 9. rész: Az akusztikus emissziós vizsgálatok szakkifejezései.
- EN ISO 9606-5:2000; Hegesztők minősítése. Ömlesztőhegesztés. 5. rész: Titán és ötvözetek, cirkónium és ötvözetek.
- EN 12599:2000; Roncsolásmentes vizsgálatok. Ultrahangos vizsgálóberendezések jellemzői és vizsgálata. 3. rész: Kombinált berendezések.
- EN ISO 7438:2000; Fémes anyagok. Hajlítóvizsgálat.
- EN ISO 1746:2000; Gumi- és műanyag csövek. Hajlítóvizsgálatok.
- EN ISO 6603-1:2000; Műanyagok. Merev műanyagok ütés igénybevételével szembeni ellenállásának meghatározása. 1. rész: Nem műszeres ütésvizsgálat.
- ENV 10247:1998/AC:2000; Tesztképekhez használt, nemfémes zárványt tartalmazó acélok mikrográfiai vizsgálata.

- EN 1766:2000; Betonszerkezetek védelmére és javítására használt termékek és rendszerek. Vizsgálati módszerek. Referenciabeton vizsgálatokhoz.
- EN ISO 1518:2000; Festékek és lakkok. Karcolásos vizsgálat.
- EN ISO 1522:2000; Festékek és lakkok. Lengőingás csillapításvizsgálat.
- EN ISO 2064:2000; Fémes és egyéb nem szerves bevonatok. Fogalmak és vizsgálati módszerek.
- EN ISO 13937-1-4:2000; Textilíák. Az anyagok szakadási tulajdonságai. 1. rész: A szakítóerő meghatározása ballisztikus ingás módszerrel (Elmendorf). Nadrág alakú (2. rész), ill. szárny alakú (3. rész), ill. nyelv alakú (4. rész) mintadarab szakítóerejének meghatározása.
- EN ISO/IEC 17025:2000; Általános követelmények laboratóriumok illetékességvizsgálatához és kalibrálásához.

Új ISO-szabványok, amelyek 1999. december 13-a és 2000. július 10-e között jelentek meg. (Az ISO Bulletin 2000. februári-augusztusi számai alapján készült tájékoztató címfordítások.)

- ISO 6603-1:2000; Műanyagok. Merev műanyagok vizsgálata ütve lyukasztó igénybevétellel. 1. rész: Nem műszeres ütővizsgálat.
- ISO 13586:2000; Műanyagok. A törési szívósság (G_{IC} és K_{IC}) meghatározása. Lineárisan rugalmas törési mechanizmus (LEFM) megközelítés.
- ISO 13802:1999/Cor 1:2000; Műanyagok. Ingás ütőgépek ellenőrzése. Charpy- és Izod-féle vizsgálatok és ütve szakító vizsgálat.
- ISO 974:2000; Műanyagok. A repedési hőmérséklet meghatározása ütővizsgálattal.
- ISO 14556:2000; Acél. Charpy-féle műszeres ütővizsgálat V bemosztású próbatestenen.
- ISO 6441-1-2:1999; Festékek és lakkok. A mikrohorpadásos keménység meghatározása. Knopp-féle keménység mérés alapján a horpadás hosszának méretei szerint (1. rész), illetve a terhelés alatti horpadás mélységének mérete szerint (2. rész).
- ISO 8044:1999; Fémes és ötvözetek korróziója. Alapvető szakkifejezések és meghatározások.
- ISO 15579:2000; Fémes anyagok. Szakítóvizsgálat alacsony hőmérsékleten.

HÍREK

MTESZ Minőségi Érem Díj kitüntetésben részesítették **dr. Koczor Zoltánt**, a műszaki tudomány kandidátusát, a Budapesti Műszaki Főiskola tanárát, lapunk szerkesztőbizottságának tagját, a Minőségbiztosítás rovatunk szerkesztőjét. A díjat 2000. május 24-én, a XX. Országos Minőségügyi Konferencia keretében adták át.

Gratulálunk munkatársunknak, és további munkájához sok sikert, s jó egészséget kívánunk!

Dr. Koczor Zoltán 1989-től a Könnyűipari Műszaki Főiskola (az egyesítést követően: Budapesti Műszaki Főiskola) oktatója. Nevéhez fűződik a főiskolán bevezetett minőségbiztosítási szakirány kidolgozása, majd az önálló minőségbiztosítási csoport megalakítása, melynek munkáját jelenleg is irányítja. A minőségbiztosítás területén 1989 óta végez szakértői tevékenységet.

Folyamatos kutató-fejlesztő munkájának eredményeit szakkikkek, tudományos értekezések, konferencia-előadások formájában rendszeresen publikálja. 1999-ben a Műszaki Könyvkiadó gondozásában megjelent a *Minőségügy gyakorlati kérdései* című szakkönyv, amelynek alkotó szerkesztője.

Mint a minőségügy elkötelezett híve, annak textilipari népszerűsítése érdekében az elmúlt években a Textilipari Műszaki Tudományos

Egyesület keretében regionális minőségügyi kerekasztal-rendezvényeket szervez, melyek lehetőséget teremtenek a minőségügyi szakmai kapcsolatok elmélyítésére, a tapasztalatok tudatos megosztására – olvashatjuk a GM Sajtószolgálat 2000. augusztusi közleményében.

Felhívás olvasóinkhoz! Felhívjuk a *törésmechanika* alkalmazásában érdekelt konstruktőr, anyagvizsgáló, hegesztő, állapotellenőrző és karbantartó szakembereink figyelmét a témakörrel átfogóan foglalkozó *európai szervezet*, az *ESIS – European Structural Integrity Society* munkájára. Akik első kézből szeretnének rendszeresen tájékozódni a szerkezetek épségével (integritásával), üzembiztonságának megítélésével kapcsolatos új műszaki irányelvekről, szabványokról, könyvekről, rendezvényekről, azok évi 15 GBP (20 euró) tagdíj ellenében évente négyszer kézhez kapják a szervezet hírlevelét, az *ESIS Newsletter-t*. A *szervezet címe*: ESIS Secretariat, c/o Prof. K. J. Miller, University of Sheffield Faculty of Engineering, Mappin Street, Sheffield, S1 3JD, United Kingdom. A *részletekről felvilágosítás kérhető* az *ISIS MNB-től*, dr. Tóth László professzortól, a BayLogi igazgatójától, fax: 46/396-438, e-mail: tlaszlo@alpha.bzlogi.hu.